

РЕШЕНИЕ

№ 29972

гр. София, 28.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 85 състав, в
публично заседание на 13.07.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Биляна Икономова

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **5963** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е чл. 26, ал. 12 ЗЧРБ.

Образувано е по жалба на М. К., [дата на раждане], гражданин на Л., против заповед рег. № 513з-4562/24.04.2026 г. на „за“ началника на отдел „Миграция“, Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/.

Изложени са съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед. Същата била издадена при допуснати съществени процесуални нарушения, при неспазване на материалния закон. Не било посочено валидно правно основание за издаване на заповедта, не била посочена и точната дата, на която лицето следвало да напусне страната. Следвало да се има предвид, че лицето има разрешение за продължително пребиваване до 19.03.2026 г. и е в обективна невъзможност да подаде ново заявление поради инфекциозно заболяване в периода от 16.03.2026 г. до 10.04.2026 г., както поради влошеното си здраве, така и за да не рискува здравето на други хора. Именно след възстановяване подава ново заявление, тъй като му била прекратена преписката по технически причини. Оспорената заповед била издадена на основание АУАН, съставен спрямо руски гражданин, и НП, без данни за влизане в сила. Лицето не било изслушано, нарушени били принципът на чл. 9, ал. 2 АПК, чл. 35 и чл. 36 АПК. Твърди се също, че предполагаемата причинно-следствена връзка между прекратяване на преписката, липсата на данни в АИС – Граничен контрол на МВР и извода за нарушен паспортно-визов режим е изцяло погрешна. Липсвала предпоставката на чл. 10, ал. 1, т. 10 ЗЧРБ, поради което и неправилно била приложена нормата на чл. 26, ал. 1 ЗЧРБ. Заповедта била издадена в противоречие с целта на закона, при неспазване на принципа за съразмерност. Моли оспорената заповед да бъде отменена.

В открито съдебно заседание жалбоподателят М. К., редовно призован, не се явява. Чрез

процесуалния си представител поддържа жалбата и моли заповедта да бъде отменена. Не било налице административно нарушение, като се твърди, че лицето не следвало да носи последици от грешно произнасяне на администрацията. От писмото на отдел „Миграция“ бил виден големият брой лица, които са обслужени, като жалбоподателят е следвало да избегне института на крайната необходимост, своето здраве и това на тези лица, за да отиде и подаде заявление.

Постъпили са писмени бележки. Заповедта била нищожна съгласно чл. 177, ал. 2 АПК, тъй като предходен отказ за предоставяне на пребиваване бил отменен с решение по адм. дело № 4665/2026 г. Не било съобразено, че е представено удостоверение от 01.03.2026 г. за записване във висше училище. Твърди се, че оспорването на първия отказ е било спряло неговото изпълнение, поради което и престоят на лицето бил законен. Периодът на формално незаконно пребиваване, причинен от незаконосъобразен акт на администрацията, не следвало да се счита за прекъсване на законното пребиваване и да се тълкува във вреда на чужденеца. В случая и грешката на органа изключвала вината на лицето. Не били отчетени и други фактори – продължителност на престоя, социални връзки, обективните пречки за напускане. Моли за отмяна на заповедта. Претендира разноски.

Ответникът началник на отдел „Миграция“ - СДВР, редовно призован, не се явява. Чрез процесуалния си представител оспорва жалбата и моли същата да бъде оставена без уважение. В писмен отговор излага подробни мотиви относно неоснователността на жалбата. Моли да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на претендираното от жалбоподателя адвокатско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител и не дава заключение.

Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав, като обсъди твърденията на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

На 08.04.2026 г. е подадено от М. К., [дата на раждане] , гражданин на Л., заявление за предоставяне право за продължително пребиваване в Република България с отбелязано основание чл. 24в, ал. 1 ЗЧРБ – аз съм приет като студент редовна форма на обучение във висше училище на Република България, към което е приложил уверение № 20 от 01.04.2026 г. от Международно висше бизнес училище, видно от което лицето е студент в първи курс на учебната 2026 г./2027 г., специалност „Бизнес администрация и дигитален мениджмънт“, редовна форма на обучение, за срок от 4 години.

М. К. е имал разрешение за продължително пребиваване със срок до 19.03.2026 г. При извършена справка в АИС-Граничен контрол МВР се установява, че лицето е влязло в страната на 21.12.2025 г. и няма последващо излизане от Република България.

На основание чл. 26, ал. 1 във връзка с чл. 10, ал. 1, т. 10 ЗЧРБ със заповед рег. № 513з-4562/24.04.2026 г. на „за“ началника на отдел „Миграция“ – СДВР на М. К., [дата на раждане] , гражданин на Л., се отказва предоставяне право на продължително пребиваване в Република България поради това, че чуждият гражданин е нарушил паспортно-визовия режим, като не е напуснал страна до изтичане на разрешението му срок за пребиваване – до 19.03.2026 г. В мотивите на заповедта е посочено, че лицето е подало заявление и вх. № 200667/10.03.2026 г., производството по което било прекратено със заповед рег. № 513з-3261/24.03.2026 г., като е посочено, че лицето е следвало да напусне страната след изтичане на разрешението му срок за пребиваване в Република България – 10.03.2026 г. Посочено е също, че било констатирано нарушение по чл. 34 ЗЧРБ, за което на руския гражданин бил съставен АУАН с № 353/08.04.2026 г. и издадено НП № 353/09.04.2026 г., но същите не са приложени към делото.

Заповедта е връчена на 05.05.2026 г.

По делото са приети като писмени доказателства: амбулаторни листове, удостоверяващи здравословното състояние на жалбоподателя в периода от 16.03.2026 г. до 30.03.2026 г., писмо на „за“ началника на отдел „Миграция“ – СДВР от 19.06.2026 г., както и за сведение – решение по адм. дело № 4665/2026 г. по описа на АССГ.

При така установеното от фактическа страна Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав обуславя следните правни изводи:

Жалбата е допустима. Подадена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, подлежащ на съдебен контрол, от активно легитимирано лице - адресат на акта и засегнат неблагоприятно от него, в указания 14-дневен срок съгласно чл. 26, ал. 12 ЗЧРБ във връзка с чл. 149, ал. 1 АПК.

Разгледана по същество, жалбата е ОСНОВАТЕЛНА.

На първо място, отказът е издаден от компетентен административен орган съгласно чл. 23, ал. 7 ЗЧРБ /заповеди на директора на СДВР, удостоверение от началник на 01 сектор към отдел „Човешки ресурси“ СДВР/, поради което не е налице основание за прогласяване на неговата нищожност по смисъла на чл. 168, ал. 1 и ал. 2 във връзка с чл. 146, т. 1 АПК.

На второ място, спазена е установената от закона писмена форма, като са обективирани фактически и правни основания /чл. 59, ал. 2, т. 4 и т. 5 АПК/, обусловили издаването на акта.

Въпреки това се констатира, че не е изяснена в пълнота осъществилата се в действителност фактическа обстановка, така че същата да бъде подведена под релевантния по време, място и лица закон.

На основание чл. 26, ал. 1 ЗЧРБ „отказва се издаване на разрешение за пребиваване или продължаване срока на пребиваване в случаите по чл. 10, ал. 1, т. 1 - 4, 6 - 11, 14, 16, 18 - 23 и 26“.

На основание чл. 10, ал. 1, т. 10 ЗЧРБ, цитиран в оспорената заповед, се отказва предоставяне право на продължително пребиваване, когато има данни, че през последните 5 години е нарушил граничния, паспортно-визовия, валутния или митническия режим на Република България.

В конкретния случай от фактите, които се сочи, че са осъществени, не може да се установи по безспорен начин с кое свое действие/бездействие чужденецът е нарушил паспортно-визовия режим на Република България. Действително се сочи, че лицето не е напуснало страната до изтичане на разрешението му срок за пребиваване, което задължение е въведено с разпоредбата на чл. 34 ЗЧРБ. За да е налице неизпълнение на задължение, което да бъде квалифицирано като нарушение по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 10, предл. второ ЗЧРБ, то е от значение неговото ясно и точно описание, кога и къде и при какво обстоятелства лицето е проявили противоправното си поведение. От значение е не само описанието на нарушението от обективна страна, но и изясняване на субективните елементи – налице ли е виновно поведение на лицето, имало ли е други фактори, които са повлияли върху волята му да не напусне страната в предвидения срок, вкл. и осъществили ли са се смекчаващи обстоятелства.

Неясно е кога точно лицето е извършило нарушение на паспортно-визовия режим на Република България, доколкото в заповедта се сочат две различни дати, до които е следвало жалбоподателят да напусне страната – 10.03.2026 г. и 19.03.2026 г. Налице е неяснота до кой момент действително лицето е следвало да напусне Република България и съответства ли този момент на срока на валидност на разрешението за продължително пребиваване и от кой момент това лице поради ненапускане е извършило нарушение на чл. 34 ЗЧРБ. Поставя се въпрос кога точно е извършено процесното нарушение. Факт е, че двете дати попадат в 5-годишния срок по чл. 10, ал. 1, т. 10, предл. второ ЗЧРБ, но органът е длъжен да мотивира отказа си с конкретни и непротиворечиви твърдения, подкрепени с доказателства, така че лицето да е наясно по каква причини е издадена

процесната заповед, съответно – да организира защитата си при оспорването ѝ. Неясната фактическа обстановка води до невъзможност за съда да извърши дължимата преценка спазен ли е при издаването на заповедта материалният закон и издадена ли е тази заповед в съответствие с целта му.

Не без значение е и обстоятелството, че в оспорената заповед се сочи издаване на АУАН по отношение на руски гражданин за извършено нарушение на чл. 34 ЗЧРБ, какъвто безспорно не е жалбоподателят. С оглед разпределената доказателствена тежест при изпращане на преписката ответникът не представи нито АУАН, нито НП, така че да се установи каква е действителната фактическа обстановка.

Административният орган е задължен да изложи коректно фактите по делото, въз основа на които е формирал и своите правни изводи, още при издаване на административния акт. Недопустимо е осъществилата се фактическа обстановка да се установява въз основа на твърдения досежно фактите и обстоятелствата от значение за случая, изложени от страните за първи път в хода на съдебното производство, в което съдът всъщност осъществява контрол за законосъобразност на оспорения акт и същият не следва да допълва/изменя волята на административния орган, изразяващо се в подмяна на съображенията, мотивирали преценката на органа. Съдът е длъжен да обсъди писмените доказателства, приложени към административната преписка, и да провери дали са относими към спора, когато в административния акт са изложени конкретни фактически основания за отказ. Чрез обсъждане на писмените доказателства съдът не може да санира и допълни оспорения административния акт. Не е допустимо преценяването на законосъобразността на акта на фактически и правни основания извън тези, които е посочил издаващият го орган, както и излагане на мотиви от съда по един немотивиран от административния орган акт. Правораздавателният контрол цели обезпечаване на субективните права и интереси на адресата на акта при наличието на властническо волеизявление. Мотивите за издаването на акта не могат да бъдат допълвани след приключване на процедурата по издаване на административния акт и неговото съобщаване, доколкото страната е била напълно лишена от възможността да разбере причините, довели до постановяване на конкретното решение и съответно да организира адекватно защитата си, а съда - да извърши съдебен контрол за законосъобразност.

Неясната фактическа обстановка води до невъзможност за съда да извърши дължимата преценка спазен ли е при издаването на отказа материалният закон и издаден ли е отказът в съответствие с целта му. При това и предвид изложеното относно мотивирането на индивидуалните административни актове съдът не коментира възраженията на жалбоподателя, касаещи подаването на заявление, въз основа на което е образувано административното производство на 08.04.2026 г. след изтичане на разрешения му срок за пребиваване, тъй като този факт не е обуславящ оспорения отказ, както и не се обсъжда наличието на доказателства относно обучение във висше училище, доколкото отказът не е обусловен от липсата на такива.

Относно възражението на жалбоподателя, че е било подадено заявление на 10.03.2026 г. преди изтичане срока за пребиваване, и че постановеният по него отказ е отменен, следва да се посочи, че с решението по адм. д. № 4665/2026 г. на АССГ, влязло в сила съгласно направена справка в деловодната система на съда, преписката е изпратена за ново разглеждане от органа, но липсват доказателства, че при новото разглеждане е продължен срокът на пребиваване на чужденеца в страната. Отделно, при положително за чужденеца произнасяне по заявлението от 10.03.2026 г., би се поставил въпросът за допустимостта на последващото образувано производство по заявлението от 08.04.2026 г., но доколкото липсват както доказателства, така и твърдения в тази посока, подобен анализ би бил извън предмета на спора. Въпреки това ответникът е следвало да

съобрази, че е подадено предходно заявление, административното производство по което към датата на издаване на оспорената в настоящото производство заповед не е било приключило с влязъл в сила акт.

Предпоства се извод за нарушение на производствените правила, от категорията на съществени, което води до ограничаване правото на защита и правото на участие в административния процес /широк смисъл/ на лицето заявител, съответно до отмяна на постановения отказ съгласно чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 2 и т. 3 от АПК.

Преписката следва да бъде изпратена на административния орган за ново произнасяне съгласно чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 АПК, който следва да установи конкретната фактическа обстановка, подкрепена с писмени доказателства, и да формира окончателните си правни изводи, да предостави възможност на заявителя да участва в административното производство, вкл. и да представи доказателства с цел изясняване на спорните факти и обстоятелства относно спазването на изискванията за предоставяне право на продължително пребиваване в Република България /чл. 34 и следващите във връзка с чл. 7 – чл. 9 от АПК/, да съобрази образуваното административно производство по заявлението от 10.03.2026 г., приключило ли е то и с какъв акт, да извърши преценка за допустимост на образуваното административно производство по заявлението от 08.04.2026 г., след което да мотивира решението по начин, по който заявителят да разбере причините за формирането му, съответно – при евентуално оспорване съдът да извърши преценка законосъобразно ли е то. Именно тук обаче следва да бъде отбелязано, че така дадените указания по тълкуването и прилагането на закона задължават органа да се съобрази с тях, но не определят резултата от произнасянето му.

Въпреки изхода от спора разноси в полза на жалбоподателя не следва да бъдат присъдени, тъй като същите са несвоевременно поискани.

Така мотивиран, Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ заповед рег. № 513з-4562/24.04.2026 г. на „за“ началника на отдел „Миграция“, Столична дирекция на вътрешните работи.

ИЗПРАЩА преписката за ново произнасяне от административния орган по заявлението за предоставяне право на продължително пребиваване в Република България, подадено на 08.04.2026 г. от М. К., [дата на раждане], гражданин на Л., в едномесечен срок от влизане в сила на настоящия съдебен акт в съответствие със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в него.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, подадена в 14-дневен срок от съобщаването му на страните до Върховен административен съд на Република България чрез Административен съд София-град.

ПРЕПИС от решението да се изпрати на страните на основание чл. 138, ал. 3 във връзка с чл. 137 АПК.

СЪДИЯ: